

III. Andrologia i sztuczne unasięnianie

MORFOLOGIA NAJĄDRZY TRYKA ZE SZCZEGÓLNYM
 UWZGLĘDNIENIEM KANAŁU KOŃCOWEGO ODCINKA
CAUDA EPIDIDYMIDIS

МОРФОЛОГИЯ ПРИДАТКОВ СЕМЕННИКОВ БАРАНА С ОСОБЫМ УЧЕТОМ КОНЦЕВОГО
 ОТРЕЗКА КАНАЛА *CAUDA EPIDIDYMIDIS*

MORPHOLOGY OF RAM EPIDIDYMISS WITH A SPECIAL REGARD FOR THE TERMINAL
 PART OF THE *CAUDA EPIDIDYMAL DUCT*

J. Biborski

Zakład Fizjologii Rozrodu i Sztucznego Unasieniania Zwierząt
 Instytutu Zootechniki, Balice k. Krakowa
 Kierownik: prof. dr Władysław Bielański

Celem pracy było stwierdzenie stosunków wagowych i pomiarowych między jądrem i najądrzem oraz zapoznanie się z końcowym odcinkiem przewodu ogona najądrza u tryków. Podjęte próby badań morfologicznych stanowią punkt wyjścia dla prac nad morfologią i fizjologią nasieniowodu.

Materiał do badań stanowiło 31 tryków rasy polska owca górską.

Po dokonaniu pomiarów jąder i najądrzy, odpreparowano najądrza i nastrzykiwano je latexem, po czym umieszczono w skażonym 96% alkoholu. Odlew uwalniano od tkanek przez macerowanie w 30% KOH, następnie mierzono jego długość i grubość. Ciężar jąder strony prawej i lewej wahał się między 43—120 g. Średni ciężar jądra 10 miesięcznego tryka wynosił 72 g. Ciężar najądrzy wahał się między 9—26 g. Średni ciężar najądrza wynosił 17 g.

Stwierdzono istnienie dodatniej korelacji między ciężarem jąder i najądrzy. Współczynnik korelacji strony prawej wynosił $R = +0,36 \pm 0,15$, a strony lewej $R = +0,78 \pm 0,07$. Współczynnik korelacji dla wszystkich jąder wynosił $R = +0,43 \pm 0,10$.

Oba najądrza (prawe i lewe) nastrzykiwano w 15 przypadkach parami, przy czym długość nastrzykanego kanału ogona najądrza u poszczególnych par okazała się podobna, a niekiedy nawet bardzo zbliżona, co może świadczyć o jakimś nieznanym szczególe budowy najądrza. Latex wypełniał kanał najądrza na długości od 40 do 244 cm.

Nie stwierdzono współzależności między wagą najądrzy a szerokością światła nastrzykanych przewodów. Średnica przewodu ogona najądrza wynosząca 500—850 mikronów stopniowo cienieje w kierunku trzonu i spada maksymalnie do około 200 mikronów.

W trzech przypadkach (4,8% całego materiału) stwierdzono występowanie kanalików błędzących — *ductuli aberrantes* — o długości 7—22 mm i średnicy 400—460 mikronów.

РЕЗЮМЕ

31 баран, породы польская горная овца, составляли материал для исследования.

Семенники и придатки семенников были взвешены и измерены. Придатки семенников были инъецированы латексом.

Вес семенников (правых и левых) колебался в границах 43—120 г. Средний вес семенника барана в возрасте 10 месяцев равен 72 г.

Вес придатка семенника колебался в границах 9—26 г. Средний вес придатка семенника равен 17 г.

Было замечено существование положительной корреляции между весом семенников и придатков семенников.

Коэффициент корреляции правой стороны является $0,36 \pm 0,15$, а левой $0,78 \pm 0,07$. Коэффициент корреляции для всех семенников $0,47 \pm 0,10$.

Похожей оказалась длина инъецированного канала хвоста придатка семенника у отдельных пар.

Латекс наполнял канал придатка семенника по разному — от 40 до 244 см.

Не были замечены зависимости между весом придатков семенников и диаметрами инъецированных каналов.

Диаметр канала хвоста придатка семенника равен 500—850 μ .

В трёх случаях были замечены *ductuli aberrantes*, длина которых была от 7 до 22 мм и диаметр от 400 до 460 μ .

SUMMARY

The purpose of the present work was to establish the relation between the weights and measurements of the testis and of the epididymis, and to examine the distal part of the cauda epididymis in rams.

The initiated morphological studies are the starting point for the investigations carried out on the morphology and physiology of the vas deferens.

The subjects were 31 rams of Polish mountains breed.

After the testis and the epididymis had been measured the epididymis were prepared and injected with latex and than inserted into 96% denatured alcohol. The castings were mecerated in 30% KOH and its length and thickness was measured.

The weighs of the right and left testes fluctuated between 43 and 120 g. The average weight of a 10 months old ram testis was 72 g.

The weights of the epididymis fluctuated between 9 and 26 g. The average weight of the epididymis was 17 g.

There has been established a positive correlation between the weight of the testis and the weight of the epididymis. The coefficient of correlation for the

right side amounted to $R = +0,36 \pm 0,15$ and for the left side $R = +0,78 \pm 0,07$. The coefficient of correlation for all testes was $R = +0,43 \pm 0,10$.

In 15 cases, both epididymis (right and left) were injected in pairs. The length of the injected duct of the cauda epididymis was similar in the individual pairs and sometimes even very approximate. This may suggest the existence of an obscure detail of epididymis construction, which probably plays the part of a valve. About 40—244 cm of the duct was filled with latex.

No correlation between the weight of the epididymis and the lumen of the injected duct was found. The diameter of the duct of the cauda epididymis which totals 500—850 μ narrows gradually towards the corpus epididymis where it achieves the minimal lumen of about 200 μ .

In three cases (4,8% of the whole material) there occurred the ductuli aberrantes of the length of 7—22 mm and the diameter of 400—460 μ .